

GESZTI P. OTTÓ
AZ MTA LEVELEZŐ TAGJA

GESZTI P. OTTÓ Budapesten 1922. november 19-én született. Gépészmérnöki diplomáját a Budapesti Műszaki Egyetemen 1946-ban szerezte meg.

Mérnöki tevékenységét a Magyar Állami Szénbányák Villamos Főosztályán kezdte meg. Itt egy sor elméleti és kutatási probléma megoldása mellett megtervezte a hazánk első (tatabánya-dorogi) együttműködési rendszerét.

Szakmai fejlődésére igen jelentős hatással volt KOVÁCS KÁROLY PÁL ak. lev. tag és RATKOVSKY FERENC akadémikus, akik mellett mint munkatárs éveken keresztül dolgozott.

1949-től 1953-ig a Villamosenergia Iparág főmérnöke, majd 1953-tól 1955-ig a Mátravidéki Erőmű főmérnöke volt.

1952-ben a műszaki tudományok kandidátusa tudományos fokozatot kapta, 1953-ban a földvezetési háromfázisú rendszerről írt tanulmányáért a Magyar Elektrotechnikai Egyesület *Zipernovszky-díját* nyerte. el. 1957-ben *Új üzemzavari szinkronozási eljárás* című disszertációjának megvédésével a *műszaki tudományok doktora* fokozatot szerezte meg.

1959-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosművek Tanszékén egyetemi tanárrá nevezték ki. 1967. óta az egyetem Villasmérnöki Karának dékánja.

1967-ben a Magyar Tudományos Akadémia *levelező tagjává* választotta. Akadémiai székfoglalóját *Nagyfeszültségű szabadvezetékek koronavesztesége* címmel 1967-ben tartotta meg.

Munkássága sokoldalú. Szakterületén mind műszaki fejlesztési és üzemeltetési, mind kutatási és tervezési, továbbá oktatási munkakörben is tevékenykedett. Így a problémáknak elméleti és gyakorlati oldalát is jól ismeri.

Huszonöt éves mérnöki tevékenysége során jelentős érdemeket szerzett a korszerű módszereknek hazai és külföldi bevezetésében. Többek között az ő

érdeme, hogy a hazai villamosenergia iparág európai tekintetben is színvonalas helyet tölt be. Ebben a vonatkozásban igen jelentős a társszerzőkkel írt *Szimmetrikus összetevők* című, valamint a *Villamosművek* című kétkötetes könyve. Nevezetesen továbbá a hálózatelméletnek az energiaátvitelre és a villamos hálózatokra való alkalmazását tárgyaló előadásai és tanulmányai.

Mint tanszékvezető tanár a Villamosművek Tanszéken néhány év alatt teljesen új, korszerű és világviszonylatban is egyedülálló, egységes, tudományos alapon álló anyagot hozott létre. A tanszéken magas szakmai színvonalú iskolát alapított, jelentős tudományos tevékenységgel.

Tudományos munkássága kiterjed a villamos hálózatokkal kapcsolatos úgyszólván valamennyi kérdésre. Munkásságából kiemelkedik a *Szimmetrikus összetevők* című könyve, amely a szimmetrikus összetevők átfogó elméletét adja meg nagy részletességgel; a *Villamosenergia-szállítás gazdaságossága* című tanulmánya, amelynek eredményei hozzásegítettek a Szovjet—Magyar Timföld és Alumínium Egyezmény tudományos megalapozásához; a kétszer háromfázisú szabadvezetékek természetes teljesítményének növelésére vonatkozó tanulmánya, amely jelentős nemzetközi visszhangra talált, valamint a szigetelt fázisvezetőjű szabadvezeték, amely kifejlesztés alatt áll és amely egyike az energiaátvitel területén az utóbbi évtizedek során felmerült legjelentősebb gondolatoknak.

Szakmai tevékenysége igen széles körű. Irányításával alakult ki a villamosenergia ipar jelenlegi szervezetének túlnyomó része (pl. az ERŐTERV, az ERBE, a Villamosenergiaipari Kutató Intézet, stb.). Vezetésével készültek az első tízéves és távlati tervek, az energianormák, az első csúcscsökkentési intézkedések. Működésének eredményeként jött létre a hazai egységes energiarendszer, az első nemzetközi kooperáció Csehszlovákiával. Irányító közreműködésével létesült az erőművek sora (a Mátravidéki Erőmű, az Inotai Erőmű, a Tiszapalkonyai Erőmű, a Borsodi Erőmű stb.). Egyik kezdeményezője volt a korszerű hálózati módszerek alkalmazásának, a statisztikai módszerek bevezetésének, az üzemkészségi számításoknak, a modellezési eljárások alkalmazásának. Több évtizede vesz részt a villamosenergia-ipar legfelsőbb elvi irányításában. Itt döntő mértékben működött közre különböző koncepciók kialakításában, pl. az előbb említetteken túlmenően a hazai vízerő helyzet értékelésében, a hazai energiakooperáció létrehozásában, a szénhidrogének helyes értékelésében és a szovjet—magyar timföld—alumínium koncepció kialakításában.

Csáki Frigyes

GESZTI P. OTTÓ IRODALMI MUNKÁSSÁGA

1. A villamos-energiaszállítás gazdaságossága. *Elektrotechnika* (1948).
2. Szabadvezetékek összelengése. *Magyar Technika* (1948).
3. A teljesítménytényezővel kapcsolatos fontosabb elvi jelentőségű műszaki és gazdasági kérdések. *Elektrotechnika* (1950).
4. Gazdaságossági számítások és a tervgazdálkodás néhány kérdése. *Kézirat*
5. Energiainorma. Nehézipari Könyvkiadó, Budapest 1952. (Társszerző: SZEPESI E.)
6. A földvezetékes távvezetékek elvi kérdései. *Elektrotechnika* (1952). (Társszerző: KOVÁCS K. P.)
7. Villamos energiaátviteli rendszerek stabilitásának kérdései. Mérnöki Továbbképző Intézet, Budapest 1953.
8. Erőművek és hálózatok létesítésének villamos vonatkozású szovjetunióbeli gyakorlata. *Elektrotechnika* (1953).
9. Szimmetrikus összetevők. Akadémiai Kiadó, Budapest 1957. (Társszerzők: KOVÁCS K. P. és VAJTA M.)
10. Új üzemműködési szinkronozási eljárás. Doktori disszertáció, 1957.
Új üzemműködési szinkronozási eljárás (elsősorban turbogenerátorokra). *MTA VI. Oszk. Közl.* 23 (1958).
11. A New Synchronizing Method for System Disturbance Conditions (Mainly in the Case of Turbogenerators). *Acta Techn. Hung.* 31 (1958).
12. Villamosművek I—II—III—IV—V (egyetemi jegyzet). Tankönyvkiadó, Budapest.
13. Távvezetékek ívvédő szerelvényeinek hatásossága. *Elektrotechnika* (1960). (Társszerző: BENDES T.)
14. Experiences Concerning the Deterioration of Insulation due to Atmospheric Contamination (Társszerzők: IGNÁZ P. és RONKAY F.) Conference International des Grands Réseaux Electriques à Haute Tension, No. 204; Paris 1960.
15. The Effect of Axial Conductance on the Corona Envelope upon the Inductance of the Conductor in the Presence of a Travelling Wave. *Acta Techn. Hung.* (1960).
16. The Mowing of Overhead Conductors upon the Effect of Wind. *Acta Techn. Hung.* 31 (1960). (Társszerző: LUDWIG GY.)
17. Some Zero Sequence Problems. *Acta Techn. Hung.* 39 (1962).
18. The Effect of Busses and Connecting Lines on the Overvoltage Conditions of Head Stations. *Periodica Polytechnica* (1962). (Társszerző: KARÁDY GY.)
19. Basic Problems in the Specialization of Electrical Engineers. *Proceedings of the 1961. Syracuse University International Conference USA.*
20. Some Remarks on the Volt-usec Characteristic of Insulations. (Társszerzők: CSERNÁTONY-HOFFER A. és VAJDA GY.)
21. The Zero Sequence Effect on Compensated Networks of the Effectively Grounded Grid System in Case of Ydy Transformation. *Acta Techn. Hung.* 60 (1964). (Társszerző: VAJTA M.)
22. Synchronizing Methods. *Acta Techn. Hung.* 46 (1964). (Társszerző: CSÁKI F.)
23. Einwirkung eines stark geerdeten Speisernetzes auf ein kompensiertes Netz im Falle einer Ydy Transformation. *Energiatechnika* (1963). Társszerző: VAJTA M.)
24. Frühmorgendliche Überschläge am einheimischen 100—120 kV Überlandnetz. *Acta Techn. Hung.* 45 (1964). (Társszerző: RONKAY F.)
25. Impedances Seen by Distance Relays in a General Case *Acta Techn. Hung.* 51 (1965). (Társszerző: PÓKA GY.)
26. Les paramètres directs et la puissance à adaption optimale des lignes à deux terres. *Revue Générale de l'Électricité* (1966).
27. A gráfelmélet erőáramú hálózatokra való felhasználása. Mérnöki Továbbképző Intézet, Budapest 1966.
28. Villamosművek I—II. Tankönyvkiadó, Budapest 1967.